

TALOUSARVIO 2023

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2023–2025

Sisällysluettelo

1. Kuntayhtymän johtajan katsaus	1
2. Toimintaympäristöt ja sen muutossuunnat.....	6
2.1 Taloudellinen kehitys	6
2.2 Työllisyyden kehitys	7
2.3 Ylä-Savon väestö	7
2.3.1 Väestön kehitys	7
2.3.2 Yläsavolaisten koulutus.....	9
3. Kuntayhtymästrategia ja strategiset linjaukset.....	10
3.1 Taustaa strategiavalinnoille	10
3.2 Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet 2023–2027	11
3.2.1 Arvot.....	11
3.2.2 Visio 2027	11
3.2.3 Strategiset kehittämisohjelmat 2023–2027	11
4. Koulutuskuntayhtymän talous	17
4.1 Talousarvion perusteet	17
4.2 Käyttötalous ja tuloslaskelma	19
4.3 Investoinnit ja rahoitus	21
4.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	21
5. Tulosalueiden suunnitelmat.....	24
5.1 Yhtymähallinto	24
5.2 Osaamispalvelut.....	25
5.3 Oppimisympäristöt.....	25
5.4 Kehittämispalvelut	26
5.5 Yhtymäpalvelut	27
6. Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023–2024	28
6.1 Kuntayhtymän tuloslaskelma yhteensä ja talousarvio tulosalueittain	28
6.2 Investointiosa.....	30
6.3 Rahoituslaskelma	31
6.4 Poistosuunnitelma	32

1. Kuntayhtymän johtajan katsaus

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on ammatillisen koulutuksen järjestäjä, joka ylläpitää monialaista Ylä-Savon ammattiopisto nimistä oppilaitosta. Kuntayhtymä omistaa myös EduSavo Oy nimisen osakeyhtiön, jonka tehtävänä on tuottaa kilpailutilanteessa markkinoilla tuotettavia koulutus- ja kehittämispalveluita.

Olemme toimineet alueemme hyväksi kohta 60 vuoden ajan. Oppilaitoksessamme opiskelee vuosittain yli 4000 yksittäistä henkilöä, joista muodostuu n. 1650 opiskelijavuotta. Yksi opiskelijavuosi on suhteellinen mittayksikkö, joka tarkoittaa sitä, että yksittäinen henkilö opiskelee vuoden jokainen päivä. Organisaatiossamme työskentelee tällä hetkellä n. 230 työntekijää eri ammattiryhmissä. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän juuret ulottuvat lähes 150 vuoden taakse aikaan, jolloin Meijeri- ja Karjakkokoulu aloitti toimintansa Peltosalmella. Tämä koulu tunnetaan tänä päivänä Ylä-Savon ammattiopiston Peltoniemen toimipisteenä.

Vuoden 2023 osalta elämme ammatillisen koulutuksen reformin kuudetta täyttä vuotta. Vuoden 2022 loppupuolella rahoitusjärjestelmään ollaan jälleen valmistelemassa merkittävää muutosta aiempien vuosien hinta ym. muutosten lisäksi. Rahoituksellisesti merkittävin muutos liittyy ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän halkaisuun kahteen samankokoiseen elementtiin. Oppivelvollisten ja joidenkin erityisryhmien koulutuksen rahoitukseen sekä jatkuvan oppimisen rahoitukseen. Mikäli muutokset hyväksytään eduskunnassa, ne tulevat voimaan vuoden 2024 alusta. Tässä vaiheessa ministeriö ei ole julkaissut järjestäjäkohtaisia laskelmia muutosten vaikutuksesta, mutta pidemmällä aikajänteellä on selvää, että rahoituksen volyymi uudessa järjestelmässä seuraa oppivelvollisten määrien kehitystä eri alueilla. Tällöin Itä- ja Pohjois-Suomen rahoitustaso laskee ja vastaavasti Uudenmaan ja Pirkanmaan rahoitustaso nousee.

Perusrahoitus päätetään ns. tavoitteellisena opiskelijavuosispätöksenä sekä mahdollisina harkinnanvaraisina korotuksina. Tavoitteellisten opiskelijavuosien osalta kuntayhtymä arvioi, että vuoden 2023 tavoitteelliset opiskelijavuodet ovat vähintään samat kuin vuonna 2022.

Talousarvion lähtökohtana on, että OKM:n ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosien kautta saatava rahoitus nousee vuoden 2022 tasosta. Valtionosuuden määräksi on talousarviossa arvioitu 18,4 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen indeksi v. 2023 on valtion talousarvioesityksen mukaan +3,7 %. Muita muutoksia kuluvaan vuoteen verrattuna ovat määräraikaisen opettajien ja ohjaajien palkkaamisen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimien lisärahoituksen poistuminen, jonka tilalle ehdotetaan pysyvää rahoituspohjan vahvistamista aiempaa pienempänä. Lisäksi kuntayhtymän rahoitukseen on ennakoitu profiilikertoimen noususta johtuvaa valtionosuuden kasvua, josta osa johtuu oppivelvollisuuden laajentumisesta seuraavaan ikäluokkaan.

Yhtymävaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kuntayhtymä panostaa tulevana vuosina merkittävästi toiminnan ja toimintamallien kehittämiseen. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat eYSAO kokonaisuus, koulutuspalvelujen kehittäminen ja tuotteistaminen, kansainvälistymisen lisääminen sekä toimintamallien ja osaamisen kehittäminen asiakastarpeita vastaavaksi. Teemme jatkossakin investointeja fyysisiin oppimisympäristöihin, joilla varmistamme erilaisten tilojen turvallisuuden ja terveyden tilojen käyttäjille (sekä ihmiset että eläimet). Tilojen kokonaismäärän vähentämistä jatketaan edelleen kiinteistöstrategian mukaisesti.

Vuosi 2023 jatkaa vuonna 2021 aloitettua eYSAOn kehittämistä. Panostamme merkittävästi digitaalisten palveluiden kehittämiseen sekä monipaikkaiseen työhön ja opiskeluun. Tavoitteena on, että voimme eYSAOn kautta tuottaa merkittävän osan opetuksestamme sekä muista oppilaitoksen asiakkailleen ja työntekijöilleen tuotettavista palveluista (eKampus ja ePalvelut).

eYSAO on pitkäjänteinen kehittämishanke, joka tulee muuttamaan merkittäväällä tavalla oppilaitoksen toimintaa ja samalla se mahdollistaa uusien koulutus- ja palvelutuotteiden kehittämisen. Lopputuloksena on aidosti kolmella eri kampuksella toimiva oppilaitos, jossa opiskelija pystyy opiskelemaan omien valintojensa mukaisesti fyysisellä -, yritys- tai digitaalisella kampuksella. Digitaalinen kampus ei poista fyysisillä kampuksilla tehtäviä opintoja vaan laajentaa oppimisen mahdollisuuksia ja sitä kautta vahvistaa YSAOn roolia laadukkaana valtakunnallisena koulutuksen järjestäjänä.

Edelliset ja tulevat vuodet ovat osa merkittävää toimintamallin muutostyötä, jossa valmistaudutaan tulevien vuosien opiskelijamäärien ja opiskelijarakenteen muutoksiin. Yhä useampi oppilaitoksen opiskelija on jatkossa aikuinen ja tulee muualta Suomesta kuin Ylä-Savosta. Jo tällä hetkellä oppilaitoksen opiskelijoita tulee n. 200 eri kunnan alueelta ja yksittäisistä opiskelijoista muualta kuin Ylä-Savosta tulijoita on n. 45 %.

Vuosina 2022–2023 käytetään myös vuoden 2020 tilinpäätökseen kirjattua opettajien ja ohjaajien rekrytointiin kohdennettavaa ”hallituksen tulevaisuusinvestointia”. Taustalla tulojen ja menojen kohdentumiseen eri vuosille on KILA:n lausunto ammatillisen koulutuksen julkisrahoituksen jaksottamisesta (2008/2020), jonka mukaan lisärahoitus merkitään kokonaisuudessaan tuotoksi sille tilikaudelle, jonka aikana rahoitus on lopullisesti saatu. Lisärahoituksen käyttö ei kuitenkaan ole sidottu rahoituksen myöntämismisvuoteen.

Seuraavat kaksi talousarviovuotta ovat alijäämisiä. Osa vuoden 2023 alijäämästä johtuu Ukrainan sodan seurauksena nousseesta inflaatiosta ja hyödykkeiden kohonneista hinnoista. Suurimmat kustannusnousut ovat energia-, polttoaine-, rehu- ja lannoite- sekä elintarvikekustannuksissa, näiden osalta ammatillisen koulutuksen indeksin mukainen korotus ei riitä kattamaan hintojen nousua. Jatkamme edelleen jo aiemmin päätettyjen ”henkisten investointien toteuttamista”, joiden tavoitteena on kuntayhtymän uudistaminen 2030-luvun toimintaympäristöä vastaavaksi. Kuntayhtymällä on kuitenkin vahva talous ja aiempina vuosina syntynyttä ylijäämää on taseessa yhteensä 17,7 miljoonaa euroa. Kuntayhtymä on myös velaton.

Nyt tehtävillä panostuksilla kuntayhtymää uudistetaan vastaamaan tulevien vuosien työelämän koulutustarpeisiin ja samalla uudistetaan merkittävästi koulutuksen toteutustapoja eri asiakasryhmien tarpeita vastaaviksi. Kuntayhtymän opiskelijat tulevat koko Suomen alueelta, yli 200 kunnasta ja opiskelijoista lähes 70 % on aikuisia. Opiskelijarakenteen muutos jatkuu tulevina vuosina siten, että yhä useampi opiskelija on aikuinen ja tulee muualta kuin Ylä-Savon alueelta.

Vuonna 2023 jatketaan vuonna 2021 alkanutta oppivelvollisuuden laajentamista. Oppivelvollisia aloittaa vuosittain n. 270–280 henkilöä. Tätä kautta oppivelvollisuuden kokonaiskustannukset nousevat vielä vuosittain parin vuoden ajan, kunnes syksyllä 2023 saavutamme ns. normaalin tason oppivelvollisten määrässä. Määrä on tuolloin n. 810–820 oppivelvollista. Tällä hetkellä YSAOlla on n. 550 oppivelvollista opiskelijaa. Keskeisiä kustannuseriä ovat mm. vaatetukseen, henkilökohtaisiin työvälineisiin sekä kannettaviin tietokoneisiin liittyvät kustannukset. Näiden osalta on todennäköisestä, että OKM:n myöntämä lisärahoitus ei kata maksuttomuudesta aiheutuvia kustannuksia, huolimatta lakivalmistelun yhteydessä linjatuista periaatteista.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän osalta olemme toteuttaneet vuodesta 2018–2022 n. 1547 opiskelijavuotta / kalenterivuosi, joka on sama kuin Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän vuodelle 2022 saama varsinainen opiskelijavuosispätös. Vuoden 2022 toteuma tulee olemaan n. 1650 opiskelijavuotta. Vuoden 2023 tavoite on nostettu 1630 opiskelijavuoteen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi syyskuussa 2022 raportin: ”Laadukas toisen asteen koulutus kaikille: Toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjäjärakenteen kehittämishankkeen loppuraportti.” Raportissa on kuvattu laajasti toisen asteen koulutuksen haasteita, jotka ovat seurausta väestörakenteen voimakkaista muutoksista seuraavien vuosien aikana. Raportin mukaan ”väestökehitys ja työelämän muutokset vaikuttavat toisen asteen koulutuksen tehtäviin ja muuttavat koulutuksen järjestämisen reunaehdoja. Oppimisen ja koulutuksen lisäksi ne vaikuttavat koulutuksen järjestäjäjärakenteisiin ja oppilaitosverkkoihin. Hankkeen tavoitteena oli valmistella toimenpide-ehdotuksia, joilla varmistettaisiin toisen asteen koulutuksen saatavuus ja laatu muuttuvassa toimintaympäristössä.

Koulutuspoliittisen selonteon tavoitteiden mukaisesti toisen asteen toimintamuotoja tulisi uudistaa siten, että ne vastaavat yhteiskunnan tuleviin haasteisiin. Keskeistä on myös varmistaa oppivelvollisten koulutuksen hyvä saavutettavuus ja laatu sekä vastata jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Näiden periaatteiden mukaisesti hankkeessa on tarkasteltu toiseen asteen koulutusta toiminnan ohjauksen, rahoituksen, opiskelumahdollisuuksien sisältöjen, järjestämisrakenteen sekä yhteistyön kehittämisen näkökulmista.”

Ylä-Savon osalta suurimmat haasteet liittyvät sekä peruskoulun päättävän ikäluokan pienentymiseen ja sitä kautta 16–19-vuotiaiden opiskelijoiden määrään Ylä-Savon toisen asteen oppilaitoksissa. Peruskoulun päättävä ikäluokka pienenee vuoteen 2036 mennessä n. 31 % vuoden 2021 tasosta. Toinen haaste liittyy työikäisten määrään alueellamme ja työvoiman saatavuuden paheneviin ongelmiin. Työikäinen väestö (16–67-vuotiaat) pienenee samassa ajassa n. 24 %. Em. luvut tulevat toteutumaan, ellei merkittäviä panostuksia työikäisen väestön lisäämiseksi alueellemme saada toteutettua. Keskeisin toimenpide, jolla asiaan voidaan vaikuttaa, on työhön suuntautuvan maahanmuuton merkittävä lisääminen.

Opiskelijamäärien sekä -rakenteen muutokseen alueellamme tulee varautua hyvissä ajoin. Koulutuksen saavutettavuus, laatu ja taloudellisuus ovat asioita, joihin tulee jatkossa panostaa yhä enemmän samalla eri toimijoiden yhteistyötä ja mahdollisesti myös rakenteita kehittämällä. Kaikkea ei ole enää mahdollista tehdä itse, vaan tarvitsemme erilaisia kumppaneita, jotta voimme ylläpitää koulutuksen korkeaa laatua ja samalla toteuttaa laadukasta koulutusta ministeriön myöntämällä rahoitustasolla.

Kuntayhtymän omistaman osakeyhtiön EduSavo Oy:n liikevaihtotavoitteet lisätään toiminta- ja taloussuunnitelmaan marraskuussa 2022.

Tulevien investointien ja koulutusten sisällöllisten kehittämisten osalta huomioidaan kestävä kehityksen (kestävä tulevaisuus) vaatimukset sekä eri alojen rooli myös alueellisen huoltovarmuuden näkökulmasta. Erilaiset kriisien myötä näkökulmana on oltava jatkossa yhä vahvemmin myös eri koulutusalojen rooli seudullisen huoltovarmuuden varmistajana sekä varautuminen toimintojen jatkuvuuden varmistamiseksi. Näihin asioihin kytkeytyy myös eri energiavaihtoehtojen hyödyntäminen esim. maatilojen lämpö- ja energiaratkaisuissa.

Ammatillisen koulutuksen tarve ei tule vähenemään tulevana vuosina, mutta sen rakenteet, toteutustavat ja sisällöt kehittyvät jatkuvasti. Huolimatta nuorten ikäluokan pienenemisestä eri ammattien osin nopeakin kehittyminen ja muuntuminen tarkoittavat sitä, että aikuisten uudelleen ja täydennyskoulutusta tarvitaan paljon myös tulevana vuosina. Uudet opetusmenetelmät ja -teknologiat mahdollistavat yhä kattavamman tarjonnan. Samalla opiskelijoiden mahdollisuudet päivittää osaamistaan myös kotipaikkakunnalta käsin paranevat.

Haluamme jatkossakin olla Ylä-Savon ja laajemman alueen keskeinen ammatillinen kouluttaja, jonka koulutustarjonta ja koulutuksen laatu kestävät vertailussa sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Kari Puumalainen,
Kuntayhtymän johtaja / rehtori

2. Toimintaympäristöt ja sen muutossuunnat

2.1 Taloudellinen kehitys

Alkuvuoden aikana 2022 maailman talous näytti vielä kasvavan, mutta syksyn 2022 aikana kasvu näyttää hidastuvan. Maailmantalous näytti toipuvan koronapandemiasta, mutta Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti sekä turvallisuus- että talousympäristön. Ennusteet vuodelle 2023 ovat erittäin epävarmoja. Talouden lasku näyttäisi kuitenkin olevan odotettua maltillisempaa, ja vaikka Euroopan energiakriisi, USA:n talouden ylikuumeneminen ja Kiinan koronasulut hidastavat kasvua, varsinaista talouskriisiä ei ole odotettavissa. Taloustilanne vaihtelee maittain voimakkaasti, eikä yhtenäistä suhdannevaihtelua maailmantaloudessa ole nähtävissä. Maailmantalouden kasvuksi ennustetaan 2,4 %, vuodelle 2023, kun se vielä kuluvana vuonna odotetaan olevan hyvän alkuvuoden vetämänä 3,0 %.

EU-alueella talouskasvun ennustetaan olevan 3 % vuonna 2022, vuonna 2023 ennuste on 0,8 % ja vuoden 2024 osalta 1 %. Samaan aikaan on kuitenkin inflaatio kiihtynyt korkeimmilleen 40 vuoteen. Elokuussa euroalueen inflaatio oli 9,1 %, ja pohjainflaatio (ilman ruokaa ja energiaa) 4,3 %. Inflaation odotetaan pysyvän korkealla vielä vuosia, vaikka korkein huippu voidaankin nähdä vuoden 2022 loppupuolella tai alkuvuodesta 2023.

Suomen bruttokansantuote kasvoi vielä alkuvuonna 2022, mutta toisen vuosineljänneksen jälkeen näkymät ovat muuttuneet epävarmimmiksi. Eri laatijoiden mukaan vuonna 2022 bruttokansantuotteen muutos olisi 0,5–2,5 %, ja vuonna 2023 ennusteet vaihtelevat 0,0–1,6 %. Suomen talous kärsii viennin laskusta, raaka-aineiden hinnan noususta sekä tuotantoketjujen ongelmista. Venäjän viennin romahtamiseen etsitään uusia markkina-alueita, mutta maailmanlaajuinen kilpailu on kovaa. Kuluttajien luottamus korkojen ja hintojen nousun myötä on historiallisen heikko, ja innostus lainanottoon, säästämiseen ja kestotavaroiden ostoon on heikkoa. Teollisuudessa puolestaan puute materiaaleista ja työvoimasta haittaa tuotantoa.

Pohjois-Savon talous lähti vuonna 2021 kasvuun. Liikevaihto kasvoi 8,4 %, kun se koko maassa oli 10,6 %. Vienti kasvoi vuonna 2021 Pohjois-Savossa 16,8 %, koko Suomessa viennin kasvu oli 15,8 %. Maakunnan viennin arvo kasvoi n. 368 milj. euroa. Ylä-Savossa vienti kasvoi 24 %, ja liikevaihto 9,7 %. Liikevaihtokehityksen taustalla on erityisesti teollisuuden vahva vuosi, sillä yläsavolaisesta liikevaihdosta 46 % tulee teollisuuden toimialalta. Metalliteollisuus on vahvaa, myös valtakunnallisesti verrattuna sen kasvu on muuta maata vahvempaa, ja sen painoarvo seudulla on kasvanut ja näyttää jatkavan kasvuaan. Alkuvuoden 2022 Ylä-Savon yritysten liikevaihto oli maan keskiarvon tasoa, mutta viennissä ja palkkasumman kasvussa hie- man sen alle.

Yrittäjien PK-barometrin mukaan Pohjois-Savon yrittäjät antoivat synkähköt arviot tulevan 12 kuukauden näkymistään. Saldoluku oli -14, kun se vielä helmikuussa 2022 oli +7. Ylä-Savon yrittäjien arvio oli vielä synkempi, -24. Valtakunnallinen suhdeluku oli -5. Nimetyistä yritystoiminnan kehittämistarpeista tärkeimmiksi nousivat markkinointi ja myynti, henkilöstön kehittäminen ja koulutus sekä johtaminen. Pahin este Pohjois-Savossa oli yleinen suhdannetilanne.

Lähteet:

OP Ekonomistit, Talouden näkymät syyskuu 2022 osoitteessa: <https://www.op.fi/documents/20556/64964/Talouden-Nakymat-Syyskuu-2022/54bbfa1a-7848-9dcf-eeed8-feacf4292d14>

Tilastokeskuksen tietokanta, osoitteessa <https://www.stat.fi/>

Finanssiala ry, FA-tilasto-taloussennusteet 14.10.2022 osoitteessa: <https://www.finanssiala.fi/wp-content/uploads/2022/09/fa-tilasto-taloussennusteet.pdf>

Pellervon taloustutkimus, tiedote osoitteessa: <https://www.ptt.fi/julkaisut-ja-hankkeet/uutiset/pttn-taloussuunnitelma-sota-pysayttaa-taloussuunnitelmaa-kiihdyttaa-inflaatiota-ja-nakertaa-tyollisyytta.html>
Suomen Pankki, osoitteessa: <https://www.eurojatalous.fi/>
Pohjois-Savon Liitto, Pohjois-Savon aluetaloustutkimus kevät 2022
Suomen Yrittäjät ry, pk-yritysbareometri 2/2022

2.2 Työllisyyden kehitys

Suomessa työllisyys oli ennätyslukemissa alkuvuonna 2022, ja työttömyysaste oli lähellä suhdannehuippuvuosien tasoa. Myös avoimia työpaikkoja oli enemmän kuin koskaan aiemmin. Kesän ja syksyn aikana työmarkkinatilanne muuttui, ja loppuvuodeksi ennustetaankin työllisyyden heikkenemistä ja työttömyyden kasvua. Elokuussa 2022 Suomessa oli 485 900 työnhakijaa, mikä oli 120 900 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Työttömiä työnhakijoita oli 239 100, mikä on 41 900 työtöntä työnhakijaa vähemmän kuin elokuussa 2021. Koko maan työttömien osuus työvoimasta on 9,1 %. Avoimia työpaikkoja oli koko Suomessa ilmoitettu 95 400, eli 5 400 enemmän kuin edellisellä vuonna. Eniten lisääntyivät uudet avoimet työpaikat asiantuntijoiden ja erityisasiantuntijoiden, palvelu- ja myyntityöntekijöiden sekä johtajien ryhmissä. Uusien avoimien työpaikkojen määrä puolestaan väheni eniten rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden, prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden sekä toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijöiden ryhmissä.

Pohjois-Savossa oli elokuun lopussa 9 957 työtöntä työnhakijaa, mikä on reilut 1 300 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa on 8,9 %, mikä on 1,1 prosenttiyksikköä viime vuotta alhaisempi. Nuorten, alle 25-vuotiaiden, työttömien määrä väheni 17 % edellisen vuoden elokuuhun verrattuna.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omistajakuntien alueella työttömiä työnhakijoita oli elokuussa 2132, mikä on lähes 1400 työnhakijaa vähemmän kuin joulukuussa 2020. Tosin myös työvoiman määrä on vähenyt 534 henkilöllä. Työttömiä oli Ylä-Savossa (ml. Rautavaara) 9,3 % työvoimasta. Korkein työttömyys oli lialmessa, 10,6 %.

Myös avoimien työpaikkojen määrä kasvoi huomattavasti. Ylä-Savossa oli 682 avointa työpaikkaa elokuussa 2022, kun vuoden 2020 lopussa avoimia paikkoja oli 399. Maakunnassa eniten avoimia työpaikkoja oli palvelu- ja myyntityöntekijöille. Maakunnassa keskimääräinen työpaikan avoinna olon kesto oli 35 vuorokautta, kun se valtakunnallisesti oli 48 vuorokautta. (Lähde: ELY-keskus, Työllisyyskatsaus 8/2022)

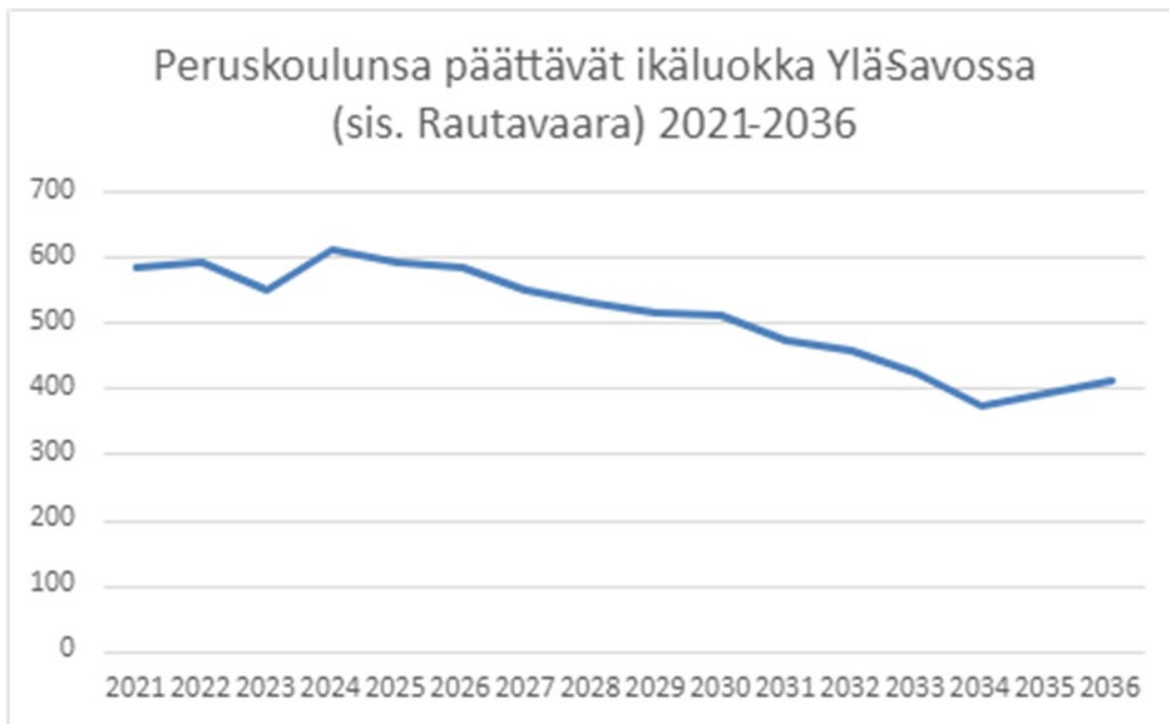
Ammattibarometrin mukaan Ylä-Savossa on huomattavaa pulaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten lisäksi kodinhoitajista, vartijoista sekä puutarhureista ja liha- ja lypsakarjan kasvattajista. Lisäksi pulaa on puu- ja sahatavaran prosessityöntekijöistä. Ylitarjontaa on edellisten vuosien tavoin yleissihteereistä sekä vaatureista ja pukuompelijoista. (Lähde: Työ- ja elinkeinotoimistot, Ammattibarometri I/2022)

2.3 Ylä-Savon väestö

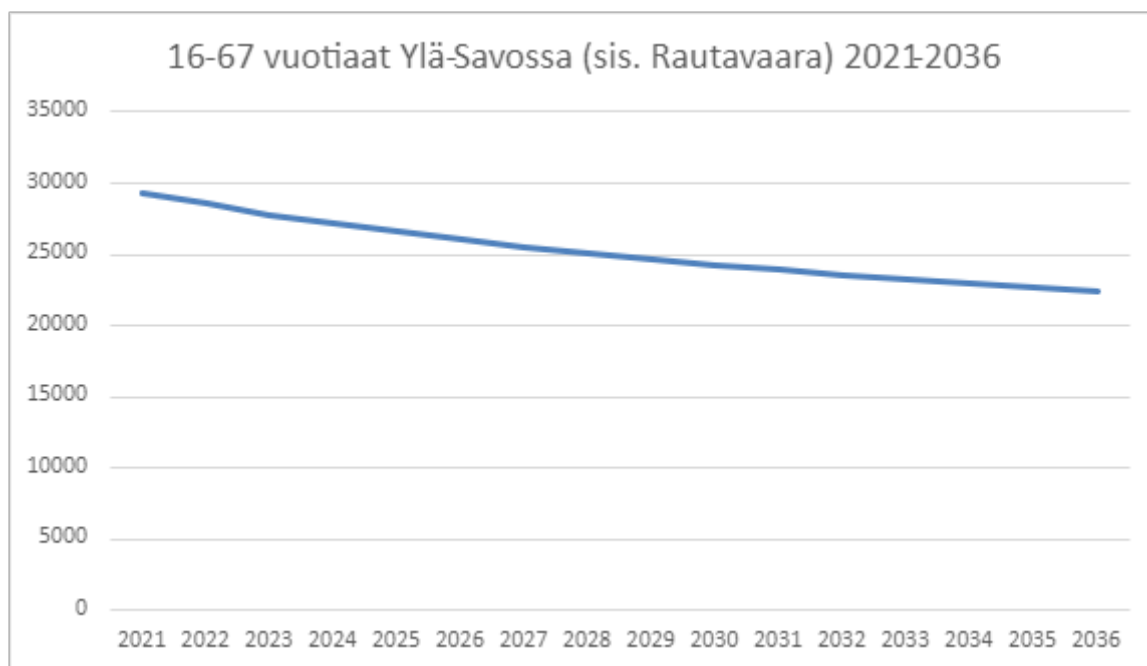
2.3.1 Väestön kehitys

Vuoden 2021 lopussa Pohjois-Savon väestömäärä oli 248 363 henkilöä, kun se vuonna 2020 oli 248 265 asukasta. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omistajakuntien alueella asukkaita oli 52 358, kun vuonna 2021 väkiluku oli 53 736. Vuonna 2020 laaditun ennusteen mukaan yläsavolaisia (ml. Rautavaara) olisi vuonna 2030 47 717 henkilöä, vuonna 2035 45 353 asukasta, ja 43 318 henkilöä vuonna 2040.

Ammatillisen koulutuksen kannalta keskeistä on tarkastella potentiaalisten koulutettavien määrää. Yhtenä keskeisenä koulutuksen asiakkaana ovat oppivelvollisuusikäiset, eli alle 18-vuotiaat. Ylä-Savon kunnissa (ml. Rautavaara) peruskoulunsa päättäneiden ikäluokka pienenee vuodesta 2022 vuoteen 2036 ennusteen mukaan 180 nuorella.

Toisaalta myös seudun työvoima tarvitsee jatkuvasti osaamisensa kehittämistä, niin työssä olevat kuin työnhakijatkin. Työikäisen (16–67-vuotiaat) väestön määrä vähenee vuodesta 2021 vuoteen 2036 ennakkotiedon mukaan 6890 henkilöllä, mikä on 24 % vuoden 2021 työvoimasta.

2.3.2 Yläsavolaisten koulutus

Ylä-Savon väestön vähentymisen ja ikääntymisen lisäksi oman haasteensa asettaa työikäisten koulutusaste. Vuonna 2021 yläsavolaisista 20–64-vuotiaista kaikkiaan 3 760 henkilöllä ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa. Tämä tarkoittaa 14 % työikäisistä yläsavolaisista. Ikäluokkaan kuuluvista miehistä ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa on 18 % ja naisista 10 % henkilöistä. Nämä ovat valtakunnallisesti keskitasoa. (Lähde: Tilastokeskus, Koulutustilastot)

3. Kuntayhtymästrategia ja strategiset linjaukset

3.1 Taustaa strategiavalinnoille

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on ollut mukana EfVET:in ja AMKE:n skenaariotyöskentelyssä, joissa molempien tarkoituksena on tehdä visiota ammatillisen koulutuksen kehitystrendeistä 2030 vuoden jälkeiseen aikaan. Samoja menetelmiä on hyödynnetty myös Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omassa skenaariotyöskentelyssä. Skenaarioiden muodostamisen keskeisinä näkökulmina ovat koulutuksen rahoitusjärjestelmien kehittyminen ja tutkimisiin/täsmäosaamistarpeisiin liittyvät ilmiöt.

Näiden pohjalta on luotu neljä eri skenaariota, jotka kuvaavat koulutusjärjestelmän kehittymistä eurooppalaisessa viitekehyksessä.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän osalta strategiatyöhön on lisätty näiden lisäksi toiminta-alueemme muut erityispiirteet mm. väestönkehitykseen, työvoiman saatavuuteen ja elinkeinoelämän tuleviin tarpeisiin liittyvät kokonaisuudet.

Tarkemmassa skenaarioiden ja niiden vaikutusten tarkastelussa havaitaan selkeästi se, että ns. perinteistä seudullista oppilaitosta uhkaa negatiivinen kehityskierre, mikäli sen toimintaa ei voida systemaattisesti kehittää sekä toiminta-aluetta ja tarjontaa tarkastella korostuneen asiakaslähtöisesti. Tämä tarkoittaa myös sitä, että koulutusvalikoiman kriittistäkin tarkastelua tulee tehdä jatkuvasti. Samalla toiminnan ja tuotteiden laatua on kyettävä kehittämään kilpailukykyiseksi sekä kansallisella ja joidenkin tuotteiden osalta jopa kansainvälisellä tasolla. Koulutuksen tarjonnassa tarvittavan osaamisen pohjaksi tulee oman organisaation resurssien lisäksi rakentaa toimivia kumppanuuksia. Ilman kumppaniverkostoa ei skaalautuvaa oppilaitosta voida rakentaa.

Ylä-Savon seutukunnan kuten koko Suomen osalta merkittävin alueiden elinvoimaisuutta heikentävä tekijä on alueiden väestörakenne ja sen ennakoitu kehityskulku. Ylä-Savon seutukunnan alueella tilastokeskuksen arvion mukaan peruskoulun päättävän ikäluokan määrä laskee vuoteen 2036 mennessä 33,7 % ja vastavasti työikäisten (16–67-vuotiaiden) määrä 24 %. Väestön väheneminen on valtakunnan keskitasoa.

Jatkossa yhä suurempi osa ammatillisen koulutuksen koulutustoteutuksista tehdään joko osittain tai kokonaan digitaalisesti. Toteutustapojen tarkastelu ensisijaisesti digitalisoitujen prosessien kautta parantaa niiden toteuttamista perinteisillä toimintatavoilla. Skenaariomalleissa tunnistetut ilmiöt ovat osittain käytännössä jo tänä päivänä. Kaikille skenaariovaihtoehdoille on kuitenkin kysyntää myös tulevaisuudessa, keskeisenä päätettävänä asiana onkin millaisen YSAOn haluamme rakentaa tuleville vuosille.

Strategiapäivitystä vuosille 2023–2027 on ollut valmistelemassa koulutuskuntayhtymän koko henkilöstö neljän strategiatyöpajan kautta. Strategiaa on valmisteltu myös liiketoimintaneuvottelukunnan, opiskelijakunnan sekä yhtymähallituksen strategiatyöpajoissa. Nyt tehtävät strategian päivitykset ja täsmennykset eivät muuta vuoden 2022 strategiaa, vaan edellisen strategiakerroksen havainnot ja valinnat ovat edelleen valideja. Tämän strategian yhteydessä tarkennetaan kehittämisohjelmien vuosittaisia toimenpiteitä.

3.2 Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet 2023–2027

3.2.1 Arvot

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän toimintaa ohjaavat arvot ovat luottamus ja vastuullisuus. Luottamuksella tarkoitamme lupauksen pitämistä kaikessa toiminnassamme ja sellaista toimintaa, että asiakas voi luottaa tuottamamme palvelun tasoon. Vastuullisuudella tarkoitamme vastuun kantamista omasta tekemisestämme ja kehittyemisestämme sekä vastuuta muista. Koko henkilöstö toimii työssään vastuullisesti strategisten päämäärien saavuttamiseksi. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on vastuullinen osaamisen kehittämisen edesauttaja, toimintaamme luotetaan aina.

3.2.2 Visio 2027

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän päämääränä on olla asiakaslähtöinen ja resilientti organisaatio. Tämä tarkoittaa sitä, että palvelutuotantomme vastaa opiskelijoiden ja työelämän tarpeisiin kansallisesti ja kansainvälisesti. Toimimme ennakoidusti, toimintamme on joustavaa sekä uudistuvaa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

3.2.3 Strategiset kehittämisohjelmat 2023–2027

Uudet palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin, asiakkaan hyöty edellä

- ennakointitieto ohjaa uusien palvelujen kehittämistä sekä toteuttamistapaa
- uusissa palveluissa hyödynnetään verkostoja ja sidosryhmiä
- työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto huomioidaan YSAOn koulutustoiminnassa kaikilla tasoilla
- olemme aktiivisesti mukana TE2024 uudistuksen valmistelussa
- henkilökohtaista oppimispolkua tuetaan koko opintojen ajan
- varmistamme kaikkien palveluiden ja palveluiden tuottamisen vaatimuksen mukaisuuden toteutumisen, yhteisten pelisääntöjen mukaisesti

Uudistumme digitaalseksi koulutusympäristöksi

- opetustarjontamme ja opiskelijan tukipalvelut ovat ensisijaisesti digitaalisia (eKampus) ja opiskelijan henkilökohtaisen opintopolun mukaisesti opetusta toteutetaan lisäksi kampuksillamme tai työelämän oppimisympäristöissä
- sisäiset, henkilöstöllemme tukipalvelut tarjoamme ensisijaisesti digitaalisissa kanavissa (ePalvelut)
- kehitämme henkilöstömme ja opiskelijoidemme osaamista digitaalisen koulutusympäristön vaatimustason mukaiseksi (eOsaaminen)

Osaamisen johtamisella vastataan joustavasti ja nopeasti asiakastarpeisiin

- kehitämme osaamisen ja resurssien hallintaa
- osaajaverkoston rakentaminen osana Ylä-Savon osaamisen kehittämisen mallia

Käynnistetään YSAOn vihreä siirtymä

- kokonaiskuvasta laaditaan alakohtaiset ja koulutuskohtaiset sisällöt
- sosiaalisesti vastuullinen YSAO
- aloitetaan vihreän siirtymän osaamisen kehittäminen henkilöstölle

Palvelulupaus: YSAO tarjoaa asiakkailleen monipuoliset mahdollisuudet kehittää osaamistaan	Yhteisölupaus: Tarjoamamme koulutus- ja ohjauspalvelut vastaavat työelämän nykyisiin ja tulevaisuuden osaamistarpeisiin	Toimintakulttuurilupaus: Ajantasainen tieto ohjaa toimintaamme kohti tasalaatuisia ja kestäväää toimintakulttuuria	Henkilöstölupaus: Kaikilla YSAOlaisilla on mahdollisuus kehittää omassa tehtävässään ja roolissaan tarvittavaa osaamista
Mittarit: • Hakeutuminen • Opiskelijapalautteet • Negatiivinen keskeyttäminen • - Vasteajat	Mittarit: • Opiskelija- ja työelämäpalautteet • Opiskelijoiden sijoittuminen • Opiskelijavuodet • Uudet koulutustuotteet	Mittarit: • Hakeutuminen • Läpäisy/ keskeyttäminen • Opiskelija- ja työelämäpalautteet • Tilikauden tulos • Työolobarometri	Mittarit: • Kehityskeskustelujen määrä • Henkilöstön koulutuspäivät/hkl
Henkilökohtaista oppimispolkua tuetaan koko opintojen ajan • ohjaus- ja tukipalvelut laaditaan osana HOK-Sia • kehitetään opiskelijoiden uraohjausta osana TE-uudistusta	Ennakointitieto ohjaa uusien palvelujen kehittämistä sekä toteuttamistapaa • kehitetään yritys yhteistyötä ennakointitiedon tuottamisessa/ Ylä-Savon osaamisen kehittämisen malli Uusissa palveluissa hyödynnetään verkostoja ja sidosryhmiä • yritys yhteistyön rakenteellinen kehittäminen, esim. oppimisympäristöissä ja –toteutuksissa • huomioidaan toisen asteen koulutuksen kehittämistarpeet sekä lainsäädännön että seudullisten yhteistyö-rakenteiden osalta	Varmistamme kaikkien palveluiden ja palveluiden tuottamisen vaatimuksen mukaisuuden toteutumisen, yhteisten pelisääntöjen mukaisesti	

	Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto huomioidaan YSAOn koulutustoiminnassa kaikilla tasoilla • laajennetaan koulutusvientiä • varmistetaan uusien palvelujen kv-kelpoisuus ja toteuttamismahdollisuudet • kehitetään henkilöstön kieli- ja kulttuuritaitoja Olemme aktiivisesti mukana TE2024 uudistuksen valmistelussa • Teemme yhteistyötä alueen kuntien ja muiden toimijoiden kanssa, varmistaksemme osaamisperusteisten työelämäpolkujen kehittymisen		
Opetustarjontamme ja opiskelijan tukipalvelut ovat ensisijaisesti digitaalisia (eKampus) ja opiskelijan henkilökohtaisen opintopolun mukaisesti opetusta toteutetaan lisäksi kampuksillamme tai työelämän oppimisympäristöissä lähivuorovaikutuksessa opetus ja ohjaushenkilöstön kanssa. Opiskelijalle parhaiten soveltuva opintopolku määritellään opiskelijan henkilökohtaisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaan (HOKS).		Kehitämme henkilöstöämme ja opiskelijoidemme osamista digitaalisen koulutusympäristön vaatimustason mukaiseksi (eOsaaminen) • varmistetaan digitaalisen koulutusympäristön palvelujen sujuva hyödyntäminen yhdenvertaisesti eri käyttäjäryhmissä	Sisäiset, henkilöstöllemme tukipalvelut tarjoamme ensisijaisesti digitaalisissa kanavissa (ePalvelut) • kehitetään automatisoituja prosesseja kokonaistaloudellisuuden varmistamiseksi • opintopolkujen ja johtamisen ennakointitiedon saatavuus ja johtaminen varmistetaan toimivilla raportointi- ja tietovarastopalveluilla
		Osaajaverkoston rakentaminen osana Ylä-Savon osaamisen kehittämisen mallia	Kehitämme osaamisen ja resurssienhallintaa • jatkamme osaajapankin kehitystyötä yhdessä EduSavon kanssa, yritys- ja verkostoyhteistyötä hyödyntäen • osaamisen kehittämisessä pyritään osuutarkkuuteen yritys yhteistyötä hyödyntäen

		Kokonaiskuvasta laaditaan alakohtaiset ja koulutuskohtaiset sisällöt • kaikissa prosesseissa huomioidaan vastuullisuus • hankinnoissa ja investoinneissa huomioidaan vastuullisuus Sosiaalisesti vastuullinen YSAO • kaikille opiskelijoille varmistetaan yhdenvertaiset osallisuus- ja osallistumismahdollisuudet	Aloitetaan vihreän siirtymän osaamisen kehittäminen henkilöstölle Sosiaalisesti vastuullinen YSAO • käynnistetään kestävän työhyvinvointiohjelman suunnittelu (koskien sekä henkilöstöä ja asiakkaita)
--	--	---	--

Mittarit täsmennetään tavoitteiden hyväksymisen yhteydessä

TTS mittarit ja tavoitetasot 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Tulosmittarit					
Opiskelijavuodet OKM yhteensä (talousarvion perusteena olevat vuodet)	1 585	1 570	1 630	1 630	1 630
Suoritettujen perustutkintojen määrä	332	360	360	370	375
Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä	293	350	320	325	330
Koulutuksen vetovoimaisuus PT (ensisijaista hakijaa / yhteishaun aloituspaikka) (sis. Jatkuvahaku em. päivänä)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Vaikuttavuusmittarit					
Keskeyttämisaste (kokonaiskeskeyttäminen)	16,0 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %
Keskeyttämisaste (negatiivinen keskeyttäminen enintään)	6,3 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %
Läpäisyaste perustutkinnot (uudistettu mittari)	62 %	66 %	67 %	67 %	67 %
Läpäisyaste ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	69 %	75 %	75 %	75 %	75 %
Työllistyminen	90 %	75 %	88 %	89 %	90 %
Laatupalautteiden keskiarvo (1-5)	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2
Henkilöstömittarit					
TOB - kokonaisarvosana vähintään	Ei mitata	4	4,0	4,0	4,0
Kelpoisuusaste, ammatillisen peruskoulutuksen opettajat --> 2019 eteenpäin ammatilliset opettajat	95 %	95 %	95 %	95 %	95 %
Kehityskeskustelut käyty vuosittain (sis. Kehityskeskustelun ja osaamisarvioinnin päivityksen)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Osaamisen kehittäminen, henkilöstö jolla min 3 pv / v		90,0 %	90,0 %	90 %	90 %
Terveysprosentti (% henkilöstöstä, jolla ei sairaspöissaoloja) - uusi mittari		65,0 %	65,0 %	65 %	65 %
sairaspöissaolot pv / hlötyövuosi - uusi mittari		10	10	10,0	10,0
Talousmittarit					
Kannattavuus (toimintakate%)	5 %	1 %	2 %	5 %	6 %
Vakavaraisuus (omavaraisuusaste)	75 %	75 %	75 %	75 %	75 %
Maksuvalmius (kassan riittävyys pv)	45	45	45	45	45
Prosessimittarit					
Sisäiset auditoinnit	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Mittariseloste	
Tulosmittarit	
Opiskelijavuodet OKM yhteensä (talousarvion perusteena olevat vuodet)	OKM:n järjestämisluvan ja vuosittaisten suoritepäätösten yhteismäärä ao. talousarviovuodelle
Suoritettujen perustutkintojen määrä	Suoritettujen perustutkintojen määrä riippumatta koulutusmuodosta
Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä	Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä riippumatta koulutusmuodosta
Koulutuksen vetovoimaisuus PT (ensisijaista hakijaa / yhteishaun aloituspaikka)	Hakijoiden määrä yhteishaun päättymispäivämääränä verrattuna yhteishaussa olleisiin aloituspaikkoihin. Luvussa mukana sekä yhteishaussa olleet 1. sijaiset hakijat sekä jatkuvan haun kautta ao. päivänä perustutkintoihin olleet hakijat.
Vaikuttavuusmittarit	
Keskeyttämisaste (kokonaiskeskeyttäminen)	Tutkintoon (PT, AT, EAT) johtavasta koulutuksesta keskeyttäneet opiskelijat (kaikki syyt)
Keskeyttämisaste (negatiivinen keskeyttäminen enintään)	Tutkintoon johtavasta (PT, AT, EAT) koulutuksesta keskeyttäneet opiskelijat (negatiiviset syyt: jää työttömäksi/ei jatka koulutuksessa, syy ei tiedossa/katsotaan eronneeksi)
Läpäisyaste perustutkinnot (uudistettu mittari)	Seurataan 3 v sitten opintonsa aloittaneita ja heidän valmistumistaan (esim. kuinka moni 2016 vuoden aikana aloittaneista valmistunut 2019 loppuun mennessä)
Läpäisyaste ammatti- ja erikoisammattitutkinnot (uusi mittari)	Seurataan 2 v sitten opintonsa aloittaneita ja heidän valmistumistaan (esim. kuinka moni 2017 vuoden aikana aloittaneista valmistunut 2019 loppuun mennessä)
Työllistyminen	Valmistuneille opiskelijoille tehtävän seurantakyselyn perusteella töissä olevien osuus valmistuneista (ARVO kysely kysymys: "Oma arviosi tulevasta tilanteesta koulutuksen jälkeen")
Laatupalautteiden keskiarvo (1-5)	Lakisääteisten opiskelija- ja työelämäpalautteiden sekä kerättyjen sisäisten palveluiden palautteiden keskiarvojen keskiarvo.
TOB - kokonaisarvosana vähintään (mittaus joka vuosi)	Työolobarometrin kokonaisarvosana koko kuntayhtymän osalta
Kelpoisuusaste, ammatillisen peruskoulutuksen opettajat --> 2019 eteenpäin ammatilliset opettajat	Muodollisesti kelpoisten opettajien määrä kaikista opettajista
Kehityskeskustelut käyty vuosittain (sis. Kehityskeskustelun ja osaamisarvioinnin päivityksen)	Kehityskeskustelut käyneiden henkilöiden osuus koko henkilöstöstä
Terveysprosentti (% henkilöstöstä, jolla ei sairaspöytäaoloja)	Mitataan sen henkilöstön osuutta koko henkilöstä, jolla ei sairaspöytäaoloja vuoden aikana
sairaspöytäaolot pv / hlötyövuosi	Sairaspöytäaolopäivien määrä suhteessa syntyneisiin henkilötyövuosiin.
Talousmittarit	
Kannattavuus (toimintakate%)	Toimintakatteen osuus toimintatuotoista
Vakavaraisuus (omavaraisuusaste)	Omavaraisuusaste
Maksuvalmius (kassan riittävyys pv)	Kassan riittävyys päivinä
Prosessimittarit	
Sisäiset auditoinnit	Sisäisten auditointien määrä % suunnitelluista

4. Koulutuskuntayhtymän talous

4.1 Talousarvion perusteet

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvion ja kirjanpidon rakenne (organisaatiohierarkia) perustuu 1.1.2023 voimaan tulevan hallintosäännön mukaiseen organisaatorakenteeseen. Koulutuskuntayhtymän toiminta on organisoitu prosessijohtamisen periaatteiden mukaisesti kahdeksaan toiminnalliseen **osaamisalueeseen**, jotka muodostavat viisi **tulosaluetta**. Hallintosäännön mukaan kuntayhtymän henkilöstöorganisaation johtajana toimii kuntayhtymän johtaja. Kuntayhtymän johtaja toimii samalla myös Ylä-Savon ammattiopiston rehtorina.

Tulosalueet ja niistä vastaavat tilivelvolliset viranhaltijat ovat:

1. Yhtymähallinto; kuntayhtymän johtaja
 - tarkastustoimi
 - luottamushenkilöhallinto
 - yleishallinto
 - *henkilöstöosaamisen osaamisalue*; henkilöstöjohtaja
2. Osaamispalvelut; koulutusjohtaja
 - *osaamisen ja ohjaamisen osaamisalue*
 - laajennettu oppisopimuskoulutus
3. Oppimisympäristöt; koulutusjohtaja
 - *oppimisympäristö ja digiosaamisen osaamisalue*
4. Kehittämispalvelut; kehitysjohtaja
 - *asiakkuuksien osaamisalue*,
 - *kehittämisen osaamisalue*
 - *laadunhallinnan osaamisalue*
 - *opiskeluhyvinvoinnin osaamisalue*
5. Yhtymäpalvelut; talousjohtaja
 - *sisäisten palveluiden osaamisalue*

Tulosalueet jakaantuvat vastuualueisiin yhtymähallituksen päättämällä tavalla, tulosityksikötason päättää kuntayhtymän johtaja.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus muuttui vuoden 2018 alussa. Uuden lainsäädännön mukaisesti talousarviovuoden 2023 rahoitus perustuu vuonna 2021 toteutuneisiin suoritetietoihin. Rahoitus vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Rahoitus on laskennallista ja lopullista rahoitusta, jota ei tarkisteta varainhoitovuoden toteutumätietojen perusteella.

Rahoitusjärjestelmä kannustaa koulutuksen järjestäjiä panostamaan järjestelmän mukaisiin mittareihin:

- tavoitteellisiin opiskelijavuosiin sekä toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella määritettävään profiilikertoimeen
- suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osiin
- valmistuneiden sijoittumiseen työhön sekä jatko-opintoihin
- opiskelija- ja työelämäpalautteeseen

Uudessa rahoitusjärjestelmässä talousarviovuoden lopullinen rahoitus selviää käytännössä vasta varainhoitovuoden loka-marraskuussa. Yhtymävaltuusto on päättänyt kokouksessaan 18.12.2020 § 30 hyväksyä mallin, jolla koulutuskuntayhtymän taloussuunnittelua toteutetaan pidemmän aikavälin tavoitteiden mukaisesti. Tällöin yksittäisten vuosien rahoituspäätöksillä ei ole tarkoituksenmukaista heiluttaa kuntayhtymän pitkän tähtäyksen tavoitteiden ja kehittämisen mukaista toiminnan, resurssien ja henkilöstön suunnittelua. Kuntayhtymän taseeseen kertynyt ylijäämä mahdollisti tähän malliin siirtymisen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä rahoitus arvioidaan keskimäärin 1 550 opiskelijavuoden ja 800 tutkinnon tasolle sekä tämän toteuttamiseen tarvittaville resursseille. Mikäli vuosittainen rahoituspäätös ei vastaa arvioitua tasoa, sopeutus tehdään pidemmällä aikavälillä, eikä yksittäisen talousarviovuoden aikana, jolloin jouduttaisiin tekemään pitkäjänteisen kehittämisen, henkilöstösuunnittelun ja muun toiminnan suunnittelun kannalta epätarkoituksenmukaisia ja poukkoilevia päätöksiä sekä mahdollisesti uusimaan talousarvio heti talousarviovuoden alussa. Kokonaisuutena ammatillisen koulutuksen rahoituksen määräytyminen on kohtuullisen monimutkaista. Kun rahoituksen laskennan perusteena olevat suorit tiedot vahvistetaan vasta joulukuussa, rahoitus perustuu osittain harkinnanvaraisuuteen ja osa talousarviovuoden perusrahoituksen euromäärästä jätetään jaettavaksi vasta varainhoitovuoden aikana, vaikeuttaa se koulutuksen järjestäjän valtionosuusrahoituksen ennakointia ja siten talousarvion ja toimintasuunnitelman laadintaa.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvioennuste valtionosuusrahoituspäätöksen suuruudesta on laadittu perustuen Opetus ja kulttuuriministeriön ja Valtiovarainministeriön talousarvioesityksiin sekä kuntayhtymän sijoittumiseen ammatillisen koulutuksen rahoitusmittareissa. Vuoden 2023 varsinaista suoritepäätöstä koskeva haku avataan marraskuussa ja päätös rahoituksesta vahvistetaan joulukuussa.

VM:n talousarvioesityksessä muutokset ammatillisen koulutuksen valtionosuudessa kuluvaan vuoteen nähden ovat:

- Indeksikorotus määrärahaan +3,7 %
- Oppivelvollisuuden piirissä olevien opiskelijoiden määrän kasvu
- Lähihoitajakoulutuksen määräaikaisten lisäkohdennusten määrän väheneminen
- Aiemmin lisäsuoritepäätöksillä myönnetty määräaikainen lisärahoitus opettajien ja ohjaajien palkkaamisen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin poistuu, tilalle pysyvä rahoituspohjan vahvistaminen

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän mukaisiin rahoituskertoihin ei tehdä muutoksia v. 2023. Vaikuttavuusrahoitukseen tulee uutena osana mukaan työelämäpalaute.

Valtakunnallisesti opiskelijavuosien toteuma on vuosina 2021 ja 2022 ollut korkeampi kuin myönnettävä tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä, joka tarkoittaa sitä, ettei kaikista toteutuneista opiskelijavuosista myönnetä rahoitusta. Myös Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän opiskelijavuositoteuma on selvästi myönnettyä tavoitteellista opiskelijavuosimäärää (ja rahoitusta) korkeampi. Vuonna 2021 toteutunut opiskelijavuosimäärä oli 1578 ja lopullinen myönnetty opiskelijavuosimäärä 1561. Vuoden 2022 ennuste toteutuvasta opiskelijavuosimäärästä on 1650 opiskelijavuotta, kun rahoitusta on myönnetty 1547 opiskelijavuoden mukaan.

Kuntayhtymän vuoden 2023 talousarvioon valtionosuusrahoitus on arvioitu edelleen 1547 opiskelijavuoden mukaisesti, vaikka tavoitteena on 1630 opiskelijavuoden toteuttaminen. Valtionosuusrahoitukseen on huomioitu määräaikaisen opettajien ja ohjaajien lisäsuoritepäätöksillä myönnetyn rahoituksen poistuminen ja tätä vastaava rahoituspohjan vahvistuminen kuitenkin aiemmin myönnettyä lisärahoitusta n 30 %

pienempänä. Osana valtionosuuspäätöstä on huomioitu lisäksi ammatillisen koulutuksen indeksin mukainen korotus sekä profiilikertoimen nousu, josta osa johtuu oppivelvollisuuden piirissä olevien opiskelijoiden määrän kasvusta. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän valtionosuusrahoituksen vuodelle 2023 arvioidaan olevan yhteensä 18,4 milj. euroa (TA 2022 17,3 milj. euroa). Muiden toimintatuottojen arvioidaan pysyvän edellisvuoden tasolla.

Toimintamenot kasvavat talousarviovuonna lähes 5 prosenttia. Kuntayhtymän strategian 2023–2027 mukainen panostus eYSAOn ja koulutuspalveluiden kehittämiseen ja tuotteistamiseen painaa kuntayhtymän vuoden 2023 talousarvion alijäämäiseksi. eYSAO -panostuksiin on varattu vuoden 2023 talousarviossa yhteensä 0,75 milj. euroa. Alijäämän syntymiseen vaikuttaa myös Opetus- ja kulttuuriministeriön kolmevuotinen erillinen lisärahoitus opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen. Lisärahoitusta on myönnetty vuosina 2020–2022 ja ministeriön ohjeistuksen mukaisesti myönnettyä lisärahoitusta voidaan käyttää myös rahoituksen myöntämistä seuraavina vuosina. KILAn ohjeistus rahan kirjaamisesta myöntämisvuodelle marraskuussa 2020 aiheutti sen, että vuoden 2020 lisärahoitus kirjattiin vuoden 2020 tuloksi ja tätä vastaavat kustannukset jäivät pääosin syntymättä kyseisenä vuonna. Tämä paransi sekä Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän mutta myös muiden koulutuksen järjestäjien vuoden 2020 tulosta. Vastaavasti tällä lisärahoituksella tehdyistä rekrytoinneista syntyvät kustannukset heikentävät vielä vuoden 2023 tulosta n 0,2 milj. euroa.

4.2 Käyttötalous ja tuloslaskelma

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän vuoden 2023 talousarvion valtionosuustuottojen pohjana on 1 547 opiskelijavuotta, joka on sama kuin vuodelle 2022 myönnetty opiskelijavuosimäärä. Koulutuskuntayhtymän järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosimäärä on 1 320 opiskelijavuotta.

Koulutuskuntayhtymän suurimman tuloerän eli opiskelijatuottojen (valtionosuusrahoitus) arvioidaan olevan 18,4 milj. euroa (17,3 milj. euroa TA 2022).

Ulkoisia myyntituottoja, vuokratuottoja, hankerahoitusta ja muita toimintatuottoja on budjetoitu yhteensä 3,2 milj. euroa (3,3 milj. euroa).

Toimintatuotot yhteensä ovat vuoden 2023 talousarvioehdotuksen mukaan tuloslaskelmassa 21,6 milj. euroa, mikä on 1,0 milj. euroa (+ 5,0 %) enemmän kuin edellisen vuoden talousarviossa.

Kuntayhtymän toimintakulujen arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 21,4 milj. euroa. Toimintakulut kasvavat edellisvuoden talousarvioon verrattuna 1,0 milj. euroa (+ 4,7 %). Toimintakuluista lähes kaksi kolmasosaa on henkilöstökuluja. Palkankorotusten ja eYSAO-panostusten lisäksi toimintakuluja nostaa vallitseva poikkeuksellisen korkea inflaatiotaso. Energian, polttoaineiden, rehujen sekä elintarvikkeiden hintojen nousuun on varattu talousarviossa 0,3 milj. euroa aiempaa enemmän. Rakennusten korjausmenoihin, koulutus- ja asiantuntijapalveluiden ostoon, matkakustannuksiin sekä ICT-kuluihin on varattu 0,4 milj. euroa aiempaa enemmän. Ulkoisiin palveluiden ostoihin sekä aineisiin, tarvikkeisiin ja muihin kuluihin on arvioitu käytettävän yhteensä 7,9 milj. euroa (7,1 milj. euroa).

Henkilöstökulujen yhteismäärän arvioidaan olevan 13,5 milj. euroa (13,3 milj. euroa). Uusien virka- ja työehtosopimusten mukaiseksi palkankorotusten kustannusvaikutukseksi on arvioitu 2,7 %, minkä vaikutus vuositasolla on noin 0,35 milj. euroa. Palkkojen sivukuluissa on huomioitu eläkemenuoperusteisen maksun poistuminen v. 2023. Kuntayhtymässä käytössä olevan tulospalkkiojärjestelmän kustannuksia ei ole huomioitu talousarvion toimintakuluissa, koska vasta talousarviossa ja tulosbudjetissa asetettuja tavoitteita

paremmat saavutukset oikeuttavat tulospalkkioon. Tulospalkkiot rahoitetaan talousarvion tulostavoitteen ylityksestä.

Toimintakatteen arvioidaan olevan vuonna 2023 0,5 milj. euroa (0,2 milj. euroa).

Talousarviovuonna panostetaan edelleen voimakkaasti päivitetyn strategian mukaiseen eYSAOn perustan rakentamiseen sekä eKampuksen koulutustuotteiden kehittämiseen. Käyttötaloudessa näkyvä panostus on 0,51 milj. euroa ja investointiosassa 0,24 milj. euroa.

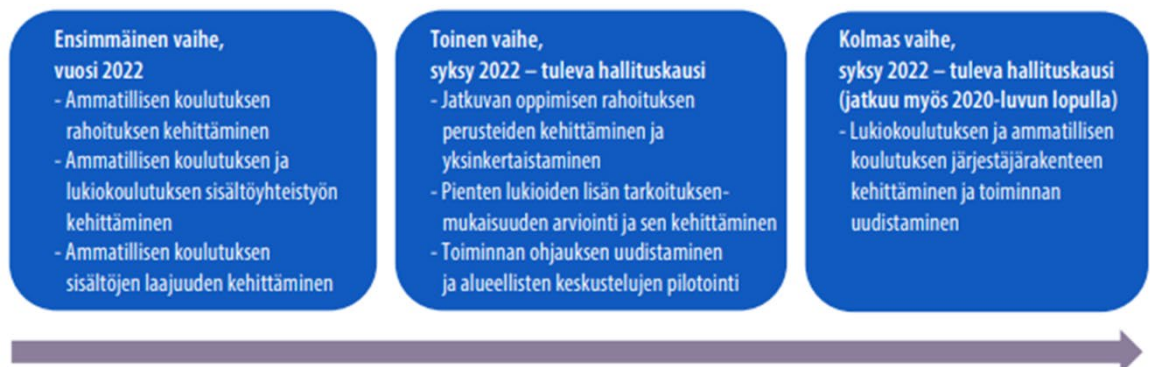
Tilikauden poistot ovat 1,4 milj. euroa, mikä on 6,3 % toimintatuotoista.

Tilikauden tulokseksi muodostuu -0,9 milj. euroa (-1,0 milj. euroa). Tilipäätöserien jälkeen tilikauden alijäämä on -0,7 milj. euroa (-0,9 milj. euroa).

Vuodet 2024 ja 2025

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti 22.11.2021 hankkeen toisen asteen koulutuksen kehittämiseksi. Hankkeen taustalla vaikuttavat mittavat meneillään olevat ja ennakoidut muutokset toimintaympäristössä, etenkin muutokset työmarkkinoilla ja väestörakenteessa. Kehittämistyö jatkuu vaiheittain.

Kuvio 1. Kehittämistoimien vaiheittainen eteneminen

Rahoituksen kehittäminen on jaettu kahteen eri vaiheeseen. Vaiheessa 1 ammatillisen koulutuksen määräraha ehdotetaan jaettavaksi kahteen erilliseen rahoitusväylään, jotka olisivat oppivelvollisuuskoulutuksen rahoitus ja jatkuvan oppimisen rahoitus. Määrärahan jakamisesta oppivelvollisuuskoulutuksen rahoituksen ja jatkuvan oppimisen rahoituksen välillä päätettäisiin vuosittain valtion talousarviossa. Oppivelvollisuuskoulutuksen rahoituksessa ehdotetaan vahvistettavaksi perusrahoituksen osuutta ja poistettavaksi ammatillisen koulutuksen järjestämislupiin perustuva määrällinen säätely. Vaiheessa 2 uudistettaisiin jatkuvan oppimisen rahoitus.

Rahoituksen vaiheittainen uudistaminen hankaloittaa kokonaisrahoituksen tason ennakkointia suunnitelma- vuosien osalta. Koska esitetyt muutokset ovat toistaiseksi vain karkealla tasolla, eikä tarkempia laskelmia rahoitusjärjestelmän uudistuksen vaikutuksista kokonaisrahoitukseen ole tehty, kuntayhtymän suunnitelmavuosien rahoitus on arvioitu nykyisen lainsäädännön mukaisesti.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadintavaiheessa on oletettu, että vuosien 2022 ja 2023 panostukset strategisten tavoitteiden mukaisiin kehittämiskohteisiin näkyvät toimintatuottojen nousuna, +20 rahoitettua

opiskelijavuotta vuosittain, suunnitelmavuosina 2024 ja 2025. Tämä edellyttää merkittävän opetuksen ja oppimisen uudistuksen läpivientiä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista, jotta eYSAO mahdollistaa jatkossa paikkaan ja aikaan sitomattoman palvelutarjonnan kaikille nykyisille ja uusille asiakkaille ja jatko-vuosien rahoitustaso pystytään säilyttämään oppivelvollisten määrän laskiessa.

Fyysisten oppimisympäristöjen ylläpito ja digitaalisten oppimisympäristöjen rakentaminen aiheuttavat päällekkäisiä kustannuksia, kunnes tasapaino saavutetaan. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa lähtökohtana on, että vuonna 2025 päällekkäiset kustannukset vähenevät siten, ettei alijäämää enää synny. Tulevien vuosien poistot nousevat oppimisympäristöinvestointien, Peltoniemen mittavan rakennusinvestoinnin ja digitaalisuuteen liittyvien investointien lyhyempien poistoaikojen takia. Luvuissa ei ole huomioitu yleistä hintatason muutosta.

Tulosalueiden talousarviot ja suunnitelmat

Talousarvion ja -suunnitelman käyttötalousosa muodostuu tulosaluekohtaisista tuloslaskelmamuodossa olevista talousarvioista. Käyttötalousosan toimintatuotoissa ja -kuluissa on mukana sekä sisäiset että ulkoiset erät. Tulosalueiden talousarviot on esitetty kohdassa 6.1.

4.3 Investoinnit ja rahoitus

Rakennushankkeissa kustannusarvioltaan vähintään 100.000 euroa olevat peruskorjaukset käsitellään investointiosassa. Uudisrakentamisessa raja on 10 000 euroa. Ennalta arvaamattomiin rakennusten korjauksiin yms. pieniin investointeihin on varattu vuosittain 100 000 euroa. Irtaimistohankinnat luetaan investointihankkeeksi silloin kun hankinnan tai hankintakokonaisuuden arvonlisäveroton kustannusarvio on 10 000 euroa tai enemmän. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluksi.

Vuonna 2023 investoidaan yhteensä 2,2 milj. eurolla. Investointitaso laskee 1,1 milj. euroon vuonna 2024 ja 0,6 milj. euroon vuonna 2025. Rakennusinvestointien osuus kokonaisinvestoinneista vuonna 2023 on 1,6 milj. euroa ja irtaimistohankinnat 0,6 milj. euroa.

Rakennusinvestoinneissa on varauduttu Peltoniemen opetusnavetan rakentamiseen ja aurinkosähköjärjestelmän käyttöönottoon yhteensä 1,5 milj. eurolla.

eYSAO-kehittämisohjelman mukaisiin hankintoihin investoidaan 0,2 milj. euroa. Summa koostuu tietoliikennekytkimien uudistamisesta, opiskelijapalveluiden ja oppimisympäristön teknologiaratkaisujen sekä tiedolla johtamisen ja tietoturvan kehittämisestä.

Kuntayhtymälle kertyy talousarvion mukaan tulorahoitusta vuonna 2023 noin 0,5 milj. euron vuosikatteen verran. Investointimenoihin käytetään 2,2 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta on siten – 1,7 milj. euroa. Vaikka tulorahoitus ei riitä kattamaan suunniteltuja investointeja, kuntayhtymän ei tarvitse ottaa lainaa investointien rahoittamiseen taloussuunnitelmakaudella.

4.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kuntayhtymän tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida, hallita ja raportoida toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinta käsittää kuntayhtymän lyhyen ja pitkän aikavälin strategiset, taloudelliset,

toiminnalliset ja vahinkoriskit, jotka voivat olla ulkoisia tai sisäisiä. Riskienhallinnan tulee kohdistua koko kuntayhtymään.

Oheiseen taulukkoon on koottu keskeisimpiä kuntayhtymässä tunnistettuja riskejä sekä niihin varautumista.

Merkittävimmät tunnistetut riskit ja niihin varautuminen

Riski	Vaikutukset	Todennäköisyys	Varautuminen
Nuorten ikäluokkien määrä toiminnan ydinalueella pienenee	Peruskoulutusta tulevien hakijoiden määrä laskee	Todennäköinen	Jatkuvan haun kautta vanhempien opiskelijoiden määrä kasvussa. Jatkuva haku tuottaa n. 80% opiskelijoista.
OKM:n rahoituksen ennakoitavuus heikkoa	Talousarvion laadinnan perusteissa on enemmän epävarmuutta kuin edellisen rahoitusjärjestelmän aikana	Todennäköinen	Vahva talous, joka mahdollistaa yksittäisten vuosien rahoitustilanteen heilahtelut. Tarvittavat sopeutustoimet tehdään talousarvio- ja toimintasuunnitelmakauden (3 vuotta) aikana.
Henkilöstön osaaminen suhteessa asiakkaiden osaamistarpeisiin	Osaamistarpeet muuttuvat jatkuvasti ja ilman oikeaa osaamista koulutukselle ei ole kysyntää.	Todennäköinen	Jatkuva henkilöstön osaaminen kehittäminen (vuosittaiset osaamisarvioinnit, kehityskeskustelut + sovitut kehitystoimenpiteet) + riittävä lyhytaikaisten ulkopuolisten kouluttajien verkosto
Koveneva kilpailu koulutuksen järjestäjien kesken	Koulutuksen kysyntä vähenee kovan kilpailun vuoksi --> vaikuttaa talouteen ja henkilöstöön	Todennäköinen	Laadukkaat tuotteet, hyvä osaaminen ja tehokas toiminta. Toimintaa kehitetään jatkuvasti, tuotteita analysoidaan ja tuotteistetaan. Ennakointitoimintaan panostetaan.
Tekniikan kehittymisen vuoksi muuttuvat osaamistarpeet ja toteutustavat	Koulutusta ja sen toteutusta tulee uudistaa, jotta koulutustuotteille on kysyntää	Todennäköinen	Koulutustarpeiden ennakointiin tulee panostaa jatkuvasti, samoin kuin koulutusmallien ja toteutustapojen uudistamiseen. Opintoja tulee siirtää yhä enemmän verkossa toteutettaviksi, mikä mahdollistaa laajemmalla alueella toimimisen. Oppimisympäristöjä (fyysinen, digitaalinen) tulee päivittää vastaamaan muuttuneet oppimistarpeet.
Ministeriö kohdentaa rahoitusta harkinnanvaraisesti ja alueelliseen eriytymiseen perustuen.	Rahoitusta leikataan ennustettua enemmän ja aikaisemmin.	Todennäköinen	Tiivis edunvalvonta eri tasoilla eri tahoille (alueellinen ja kansallinen)
Toiminnan reagoitiherkkyys ja joustavuus puutteellinen.	Menetetään tuloja ja asiakkaita.	Todennäköinen	Toimintarakenteita ja toimintatapoja kehitetään vastaamaan erilaisia asiakastarpeita.
Koulutustarjonta ei vastaa asiakkaiden kysyntää	YSAO:n toiminta hiipuu ja lopulta loppuu	Mahdollinen	Systemaattinen ennakointitoiminta ja palveluiden jatkuva kehittäminen.

Yhtymähallitus vastaa yhtymävaltuustolle talousarviosta määritellyn sitovuustason mukaisesti. Yhtymävaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat:

Käyttötaloussosassa:

- kuntayhtymän tuloslaskelman tilikauden tulos
- kunkin tulosalueen tilikauden tulos

Investointiosassa:

- rakennushankkeiden kokonaissumma
- irtaimiston ja muiden pysyvien vastaavien kokonaissumma.

Rahoitusosassa:

- lainakannan muutos

Toiminnalliset tavoitteet; sitovia tavoitteita ovat

- opiskelijavuosien kokonaismäärä
- suoritettujen tutkintojen kokonaismäärä

Tilivelvollisilla on vastuu asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan tilinpäätöksessä.

Yhtymähallitus määrittelee viranhaltijoita koskevan sitovuustason talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

5. Tulosalueiden suunnitelmat

5.1 Yhtymähallinto

Kuntayhtymän hallinnon järjestämistä säädetään perussopimuksessa sekä hallintosäännössä. Uusittu perussopimus on ollut voimassa 1.6.2017 alkaen ja uusi hallintosääntö 1.9.2020 alkaen.

Yhtymähallinnon tulosalueeseen sisältyy seuraavat toiminnot: tilintarkastus, luottamushenkilöhallinto, yleishallinto ja henkilöstöpalvelut.

Aiemmin tulosalueittain esitetyt kehittämiskohteet esitellään TTS:ssä kuntayhtymätason tavoitteina. Nämä tavoitteet jalkautetaan yksiköiden toimintaan prosessikohtaisten suunnitelmien kautta. Näitä suunnitelmia toteutetaan läpi kuntayhtymän ja niiden toteutumista seurataan kuukausittain kuntayhtymän johtoryhmissä (johdon katselmoinnit).

Kuntayhtymällä on käytössään Online-tuloskortti, jonka avulla keskeisiä toiminnan mittareita voidaan seurata lähes reaaliajassa (mittariston tiedot päivittyvät joka yö).

Tilintarkastus

Kuntayhtymässä on yhtymävaltuuston asettama viisijäseninen tarkastuslautakunta hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta on tilivelvollinen määrärahansa käytön osalta.

Yhtymävaltuusto on valinnut kuntayhtymän tilintarkastajaksi valtuuston toimikaudeksi 2019–2021 sekä optiovuosille 2022–2023 KPMG Oy Ab:n.

Luottamushenkilöhallinto

Kuntayhtymän hallinto on järjestetty kuntalain mukaisesti. Korkein päättävä elin on 16-jäseninen yhtymävaltuusto. Siinä on 1–4 edustajaa kustakin jäsenkunnasta.

Kuntayhtymän hallinnosta huolehtii yhdeksänjäseninen yhtymähallitus, jonka yhtymävaltuusto nimitää. Yhtymähallitus johtaa ja valvoo kuntayhtymän hallintoa, valmistelee valtuustoasiat ja päättää monista keskeisistä asioista.

Luottamushenkilöiden nykyinen toimikausi kattaa vuodet 2021–2024.

Yleishallinto

Kuntayhtymän viranhaltijaorganisaatiota johtaa kuntayhtymän johtaja. Hän johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Yleishallinnon kustannuspaikalle sisältyy kuntayhtymän johtajan ja talousjohtajan henkilöstö- ym. kustannukset.

Henkilöstöosaaminen

Organisaatorakenteen mukaisesti henkilöstöosaamisen osaamisalue muodostaa oman organisaatioyksikönsä. Sitä johtaa henkilöstöjohtaja ja sinne on koottu henkilöstöön liittyvät toiminnot, kuten työhyvinvointi, osaamisen kehittäminen, työsuojelu, työterveyshuolto, ammattijärjestöjen luottamusmiestehtävät sekä palkka- ja muut palvelussuhdeasiat.

Henkilöstöosaamisen painopisteenä vuodelle 2023 on osaamisen johtamisen ja hallinnan vahvistaminen. Toimeenpanemme henkilöstön osaamiskartoitukset ja kehityssuunnittelun niiden pohjalta. Osaamisen kehittämistä painotetaan tunnistettuihin kriittisiin osaamisiin, esim. vihreän siirtymän tueksi. Pilotimme osaajapankkia. Palvelussuhdeasioissa jatkamme työn ja tehtävien uudelleenmuotoilua, sekä valmistamme kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman toimeenpanon.

5.2 Osaamispalvelut

Eri ammattialojen valtakunnallisten opetussuunnitelmien analysointia jatketaan ja niistä poimittu ammatinosaamisen kannalta olennainen osaaminen tuodaan päivitettyä Opintotarjontaan ja HOKSiin, opiskelijan yksilöllisten valintojen pohjalle. Suunnitellaan ja toteutetaan näiden poimittujen ydinosaamisten opetus- ja ohjaustoiminnan järjestämistä moninaisin menetelmin niin, että ns. kolmen kampuksen malli on arkipäivää v. 2023. Tämä tarkoittaa, että kaikkia opetustarjonnassamme olevia opetussisältöjä voidaan opiskella kolmen kampuksen mallilla: eYSAOn kautta verkko-opintoina, lähiopetuksena oppilaitoksen omissa oppimisympäristöissä tai työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa koulutus- tai oppisopimuksella kunkin opiskelijan osaamistaso ja -tavoitteet huomioiden.

Henkilökohtaistaminen, opintojen tunnistaminen ja tunnustaminen on arkipäivää ohjaustyössämme. Päämääränä on opiskelijan oman oppimispolun rakentaminen niin, että tavoiteltu osaaminen onnistutaan saavuttamaan tavoiteajassa. Jatkamme oppivelvollisuusiän mukanaan tuomaa oppivelvoitteen toteuttamista sekä olemme mukana jatkuvan oppisen mukaisesti koulutusten järjestämisessä niin työssä oleville kuin työttömille henkilöille heidän osaamisensa kehittämiseksi.

Ylä-Savon ammattiopiston Osaamispalveluissa jatketaan voimakkaasti uusien koulutustuotteiden kehittämistä. Tuotteistamisessa huomioimme keräämämme ennakkointitiedon sekä yrityskumppanuuden kautta esiinnousseen osaamistarpeen. Uudet koulutustuotteet toteutetaan Itslearning -oppimisalustalle ja ne ovat myytävänä verkkokaupassa.

Osaamispalveluissa aloitetaan vihreä siirtymä. Tämä tarkoittaa, että v. 2023 aikana henkilöstö osallistuu koulutuksiin ja saa sitä kautta valmiudet suunnitella omalle osaamisalalle omiin koulutuksiin kestävä kehityksen mukaisia toimenpiteitä. Aluksi nämä toimenpiteet voivat olla pienempiä, mutta konkreettisia opetustoiminnan muutoksia vihreän siirtymän hengen mukaisesti. Strategiakauden loppuun mennessä kaikki Osaamispalveluiden toiminnot toteutetaan kestävä kehityksen mukaisesti.

5.3 Oppimisympäristöt

Digipalveluissa mahdollistamme osaltamme YSAOn monipaikkaisen työskentelyn ja -opiskelun onnistumisen sekä toimimme aktiivisena kehittäjänä tulevaisuuden digitaalisten ratkaisujen, tiedolla johtamisen ja opiskelijapalveluiden kehittämisessä eYSAO tavoitteidemme saavuttamiseksi. Lisäksi varmistamme digitaalisten palvelujen saatavuuden, tietoturvan ja tarjoamme käyttäjätukea. eKampuksemme osalta tuemme edelleen koulutusaloja kolmannen kampuksemme eYSAOn vakiinnuttamisessa ja toteutamme uusia koulutustuotteita Itslearning -oppimisalustalle. Vakiinnutamme käyttöömmme uudistetun koulutustuotteiden toteuttamismallin yhteistyössä osaamispalveluiden kanssa. ePalveluissamme edelleen kehitämme ja tuemme mm. automatisoitujen prosessien käyttöönottoa.

Opiskelijapalveluissa tuotamme mm. tutkinto- ja opiskelutodistukset, työjärjestykset, neuvomme ja opas-temme, käsittelemme jatkuvan- ja yhteishaun sekä ylläpidämme ja kehitämme opintohallinnon tietojärjestelmäpalveluja. Palveluja kehitämme osana eYSAO tavoitteita mm. opiskelijoiden sähköisillä

itsepalvelukanavilla, raportointipalvelujen edelleen kehittämällä ja prosessien automatisoinnilla. Uudistamme jatkuvan haun valintaprosessia yhteistyössä osaamis- ja kehittämispalveluiden kanssa.

Kiinteistöpalveluissa toteutamme kuntayhtymän kiinteistöomaisuuden huoltoa ja ylläpitoa hyväksytyn kiinteistöstrategian periaatteiden mukaisesti. Varmistamme fyysisten oppimisympäristöiden olosuhteiden toimivuuden sekä kiinteistöturvallisuuden. Edistämme aktiivisesti koko henkilöstön ja opiskelijoidemme kanssa yhteistyössä tilojen käyttäjien toimin toteutettavia energian säästämiseen tähtääviä toimia kuntayhtymän rakennuksissa.

Kiinteistöhallintaa toteutamme hyväksytyn kiinteistöstrategiamme mukaisesti. Jatkamme edelleen aktiivisesti oppimisympäristön yhteistyökumppaneiden kartoittamista ja pyrimme ratkaisemaan uudet tilatarpeet ensisijaisesti tilakäyttöämme muokkaamalla ja esim. kumppanuuksin. Kyllikinkadun oppimisympäristössä on rakennusalan opiskelijatyönä alkuperäisen suunnitelman mukaisesti valmistumassa rivitalo ja lisäksi paritalon toteutus etenee. Peltoniemen alueen ja rakennusten kehittämistä edistetään hyväksytyjen investointien mukaisesti.

Myös oppimisympäristön palveluissa aloitamme vihreän siirtymän. Esim. uusissa rakennushankkeissa kestävän kehityksen tavoitteet huomioidaan soveltuvien osien suunnittelusta alkaen ja lisäksi aloitamme investointi- ja käyttötalousvarausten puitteissa siirtymän kestäviin energiamuotoihin ja älykkääseen fyysisten oppimisympäristöjemme hallintaan. Palveluhenkilöstömme osallistuu v. 23 tarvittaviin koulutuksiin, jolla luomme pohjaa kehittää prosessejamme ja toimintatapojamme kestävän kehityksen näkökulmasta.

Oppimisympäristöjen henkilöstö on keskeisessä roolissa digitaalisten tavoitteidemme saavuttamisessa ja palveluiden saatavuuden ja jatkuvuuden turvaamisessa. Varmistamme riittävän osaamisen kehittämisen ja perehdytämme varahenkilöitä palveluihimme.

5.4 Kehittämispalvelut

Ylä-Savon osaamisen kehittämisen mallin koordinointi on yksi Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategisista tavoitteista vuodelle 2023. Tätä tavoitetta tuetaan asiakkuudenhallinnassa sekä hanketoiminnassa, jossa kehitetään erilaisia työelämän osaamistarpeiden ennakkoinnin työtapoja. Yhteisen osaamisen kehittämisen mallin koordinointi ja seuranta on asiakkuudenhallinnan keskeinen tehtävä tulevalle toimintakaudella. Tämän lisäksi kehitämme edelleen YSAOn kumppanuustoimintaa alueen yritysten kanssa.

Ylä-Savon ammattiopiston verkkokauppa käynnistyi keväällä 2022, ja vuonna 2023 aikana verkkokaupan jatkokehittäminen jatkuu. Uusien palveluiden tuominen markkinoille tapahtuu verkkokaupan kautta. Uusia koulutuspalveluja pyritään viemään myös ulkomaisille markkinoille, joten palvelujen kieli- ja kulttuurinäkökulmat tulee huomioida sekä sisällöissä että toteutustavoissa.

Laadunhallinnassa varmistetaan sovittujen yhteisten toimintatapojen noudattamista. Sisäiset auditoinnit ja tarkastukset toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Lisäksi opiskelija- ja työelämäpalautteiden systemaattista hyödyntämistä tehostetaan edelleen.

Opiskelijahyvinvoinnissa jatketaan ohjaus- ja opiskeluhoitopalvelujen saavutettavuuden ja saatavuuden kehittämistyötä. Digitaaliset toimintaympäristöt, erilaisten opiskelijoiden yksilölliset tarpeet sekä hyvinvointialueiden käynnistyminen haastavat myös oppilaitoksen opiskelijahyvinvointipalveluja, ja vaatii entistä enemmän yhteistyötä verkostojen ja sidosryhmien kanssa. Nivelvaiheen koulutukset (TUVA ja

oppimisvalmiuksia tukevat opinnot) ovat käynnistyneet yhteisen tiimin voimin syksyllä 2022, joten vuoden 2023 aikana seurataan tuloksia ja vaikuttavuutta.

Hanketoiminnalla tuetaan kuntayhtymän strategisia tavoitteita. Osaamisen ennakkoinnin lisäksi tuetaan uusien palvelujen ja digitaalisten oppimis- ja palveluympäristöjen kehittämistä, verkosto- ja sidosryhmäyhteistyötä sekä opiskelijan henkilökohtaisen opintopolun laatua, mm. uraohjausta ja tukipalvelujen saavutettavuutta parantamalla. Kansainvälisten kehittämis- ja liikkuvuushankkeiden kautta kehitetään paitsi uusia toimintamalleja myös opiskelijoiden ja henkilöstön kansainvälisyysvalmiuksia ja -osaamista. Vihreän siirtymän ja vastuullisuuden osalta jatketaan käynnistettyä ohjelmaa, ja keskeisiä tavoitteita ovat niin koulutusalojen ja tutkintojen sisältöjen vastuullisuuden edistäminen, opiskelijoiden ja henkilöstön osallisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen sekä Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omissa toiminnoissa, kuten hankinnoissa, vastuullisuuden huomioiminen.

5.5 Yhtymäpalvelut

Yhtymäpalveluiden tulosalueeseen kuuluu seuraavat tulosityksiköt: hallinto- ja talouspalvelut, ruokapalvelut ja siivouspalvelut.

Hallintopalvelujen käynnistämä Tiedonhallinta 2.0 –projekti on edennyt viimeiseen vaiheeseen eli sähköisen arkiston tietovaraston käyttöönottoon. Sähköisen arkiston käyttöönotto mahdollistaa pysyvästi säilytettävien asiakirjojen sähköisen arkistoinnin sekä määräaikaaisesti säilytettävien asiakirjojen keskitetyn hävittämisen niiden säilytysajan päätyttyä. Tavoitteena on, että arkisto on käytössä helmikuussa 2023.

Kuntayhtymän taloushallinto palvelee monipuolisesti erilaisia ulkoisten ja sisäisten sidosryhmien raportointitarpeita. Talouspalveluissa kehitetään talousarviovuonna edelleen sisäisen laskennan käytäntöjä sekä hinnoittelu- ja kannattavuuslaskentaa tukemaan paremmin päätöksentekoa. Talouden raportointi siirretään PowerBI-raportointityökaluun, jotta tiedot ovat helpommin ja monipuolisemmin kaikkien hyödynnettävissä. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on vähentää edelleen manuaalisia työvaiheita ja siirtää painopistettä tiedon analysointiin ja toiminnan tukemiseen.

Ruokapalveluiden tehtävänä on huolehtia suositusten mukaisesta opiskelija- ja henkilöstöruokailusta sekä tilausruokailuista. Ruokapalvelut sekä kahvilamyymälä Eväsmestari toimivat tiiviissä yhteistyössä ravitsemis- ja elintarvikealan opetuksen kanssa. Yhteistoiminnasta saadaan molemminpuolista hyötyä. YSAOn ravintolat; Oppimestari, Kaisla, Apila ja Aisakello toimivat opiskelijoiden oppimisympäristöinä. Ruokapalveluita kehitetään parhaillaan kohti vihreää siirtymää. Olemme aloittaneet tähderuuan myymisen lounasajan jälkeen. Energia- ja pesuainekulujen pienentämiseksi Kaislan lounas- ja aamupalaruokailussa on luovuttu tarjottimista. Elintarvikkeiden tilauskäytäntöjä on tarkennettu ja toimituskertoja on yhdistetty kohonneiden hintojen ja toimitusmaksujen vuoksi. Ruokapalvelujen uusi kassajärjestelmä on helpottanut työtä toimintojen automatisoinnin ja Kaislan itsepalvelukassan myötä.

Siivouspalvelujen henkilöstö huolehtii YSAOn tilojen puhtaanapidosta Sankariniemen, Hingunniemen ja Peltoniemen kampuksilla sekä ajoharjoitteluradalla, eAvenuen oppimisympäristössä, Kyllikinkadun rakennustyömaalla ja SAKKYn lisalmen yksikössä. Myös siivouspalveluissa tehdään toimia kohti kestävämpää ja ympäristötietoisempaa toimintaa. Peltoniemessä Villa Laguksen tiloissa toteutetaan kemikaalitonta siivousta ja muissakin siivouskohteissa laadukas tulos syntyy hyvillä siivouskoneilla-, välineillä ja -materiaaleilla sekä ympäristöystävällisillä puhdistusaineilla.

6. Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023–2024

6.1 Kuntayhtymän tuloslaskelma yhteensä ja talousarvio tulosalueittain

	TP 2021	TA 2022	YH 2023	TS1 2024	TS2 2025
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	19 797 132	18 829 565	19 687 814	20 327 087	20 326 480
MAKSUTUOTOT	104 972	97 310	88 850	88 850	88 850
TUET JA AVUSTUKSET	908 526	1 172 308	1 327 444	1 144 000	1 117 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	606 485	512 162	562 776	551 760	551 760
TOIMINTATUOTOT	21 417 115	20 611 345	21 666 884	22 111 697	22 084 090
VALMISTEVARASTON MUUTOS	-307 601	18 000	210 000	-372 273	-432 266
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-12 836 091	-13 260 451	-13 477 742	-13 316 390	-13 124 901
PALKAT JA PALKKIOT	-10 196 033	-10 539 880	-11 060 637	-10 928 379	-10 771 423
HENKILÖSIVUKULUT	-2 640 058	-2 720 571	-2 417 105	-2 388 011	-2 353 478
ELÄKEKULUT	-2 222 645	-2 298 886	-1 929 289	-1 906 067	-1 878 504
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-417 413	-421 685	-487 816	-481 944	-474 974
PALVELUJEN OSTOT	-2 692 667	-3 256 616	-3 784 947	-3 306 642	-3 292 207
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 494 614	-2 431 959	-2 749 783	-2 704 526	-2 542 686
AVUSTUKSET	-77 581	-96 258	-103 863	-103 880	-103 880
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 113 617	-1 349 533	-1 244 188	-1 249 315	-1 250 615
TOIMINTAKULUT	-19 214 570	-20 394 817	-21 360 523	-20 680 753	-20 314 289
TOIMINTAKATE	1 894 943	234 528	516 361	1 058 671	1 337 535
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	16 527	5 000	5 100	10 000	10 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	19 941	5 000	0	0	0
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 961	-1 386	-21 281	-1 761	-1 761
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	28 507	8 614	-16 181	8 239	8 239
VUOSIKATE	1 923 451	243 142	500 180	1 066 910	1 345 774
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-980 547	-1 290 762	-1 364 946	-1 538 959	-1 450 331
ARVONALENTUMISET	-26 628	0	0	0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 007 174	-1 290 762	-1 364 946	-1 538 959	-1 450 331
TILIKAUDEN TULOS	916 277	-1 047 620	-864 766	-472 049	-104 557
POISTOERON MUUTOS	128 748	162 132	163 167	163 167	163 167
VARAUSTEN MUUTOS	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 045 024	-885 488	-701 599	-308 882	58 610

Talousarvio tulosalueittain

11 YHTYMÄHALLINTO	TP 2021	TA+MUUT. 2022	YH 2023	TS1 2024	TS2 2025
TOIMINTATUOTOT	93 804	40 826	50 000	50 000	50 000
TOIMINTAKULUT	-1 220 266	-1 091 447	-1 180 629	-1 170 628	-1 170 628
TOIMINTAKATE	-1 126 462	-1 050 621	-1 130 629	-1 120 628	-1 120 628
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	-20 000	-26 666	-56 666	-75 000
NETTO	-1 126 462	-1 070 621	-1 157 295	-1 177 294	-1 195 628
21 KEHITTÄMISPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	1 768 187	2 015 577	2 019 375	1 836 477	1 810 477
TOIMINTAKULUT	-2 930 751	-3 602 506	-3 632 907	-3 411 838	-3 269 217
TOIMINTAKATE	-1 162 563	-1 586 929	-1 613 532	-1 575 361	-1 458 740
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 336	-38 233	-34 465	-29 989	-14 447
NETTO	-1 169 899	-1 625 162	-1 647 997	-1 605 350	-1 473 187
31 YHTYMÄPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	218 532	171 869	205 744	205 744	205 744
TOIMINTAKULUT	-1 381 258	-1 421 559	-1 327 500	-1 327 500	-1 327 500
TOIMINTAKATE	-1 162 726	-1 249 690	-1 121 756	-1 121 756	-1 121 756
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 696	-8 696	-3 696	-3 696	-1 071
NETTO	-1 166 422	-1 258 386	-1 125 452	-1 125 452	-1 122 827
41 OPPIMISYMPÄRISTÖT					
TOIMINTATUOTOT	3 253 235	3 242 950	2 855 257	2 855 257	2 855 257
TOIMINTAKULUT	-3 492 011	-3 487 465	-3 756 146	-3 420 322	-3 352 889
TOIMINTAKATE	-238 777	-244 515	-900 889	-565 065	-497 632
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-791 272	-968 937	-978 791	-1 139 631	-1 152 946
NETTO	-1 030 049	-1 213 452	-1 879 680	-1 704 696	-1 650 578
51 OSAAMISPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	18 890 972	17 964 618	16 595 766	17 267 039	17 265 432
VALMISTEVARASTON MUUTOS	-307 601	18 000	210 000	-372 273	-432 266
TOIMINTAKULUT	-12 998 298	-13 616 335	-11 522 599	-11 410 663	-11 254 263
TOIMINTAKATE	5 585 073	4 366 283	5 283 167	5 484 103	5 578 903
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-204 870	-254 896	-321 328	-308 977	-206 867
NETTO	5 380 203	4 111 387	4 961 839	5 175 126	5 372 036

6.2 Investointiosa

	KUST.ARVIO*	INV.2022	2023	2024	2025
RAKENNUSINVESTOINNIT					
Peltoniemi:					
Opetusnavetta	1 375 000		1 375 000		
Tyhypiha	25 000		25 000		
Nykynavetan saneeraus nuorkarjalle	100 000		25 000	75 000	
Aurinkosähkö Peltoniemeen	120 000		120 000		
Tie raskaalle kalustolle + valaistus	100 000			100 000	
Lämpöenergia ratkaisut	70 000			70 000	
Biolaitos	300 000			150 000	150 000
Jätevesiratkaisu	200 000			100 000	100 000
Muut kampukset:					
Hevostallien saneeraukset	100 000			100 000	
Aurinkosähkö; muut kampukset	120 000			120 000	
Varaus ennalta arvaamattomiin investointeihin	360 000	100 000	100 000	80 000	80 000
RAKENNUSINVESTOINNIT YHTEENSÄ:					
Menot	2 870 000	100 000	1 645 000	795 000	330 000
Pysyvien vastaavien myynnit					
Netto	2 870 000	100 000	1 645 000	795 000	330 000
IRTAIMISTOINVESTOINNIT					
Opetuksen investoinnit hankerahoituksella	116 000	50 000	6 000	30 000	30 000
Menot	330 000	100 000	30 000	100 000	100 000
Tulot	214 000	50 000	24 000	70 000	70 000
Agregaatti	40 000		40 000		
E- Ysaon rakentaminen	960 000	300 000	200 000	80 000	80 000
Verkkokytkinten uusiminen	150 000	30 000	40 000	40 000	
Taide-esineet	50 000		50 000		
Erikseen päätettävät irtaimistoinvestoinnit	600 000	200 000	200 000	100 000	100 000
Irtaimiston myynnit	30 000		10 000	10 000	10 000
IRTAIMISTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ:					
Menot	2 130 000	630 000	560 000	320 000	280 000
Tulot	244 000	50 000	34 000	80 000	80 000
Netto	1 886 000	580 000	526 000	240 000	200 000
OSAKKEET JA OSUUDET					
Osakkeiden hankinnat	15 000		5 000	5 000	5 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	5 015 000	730 000	2 210 000	1 120 000	615 000
Tulot	244 000	50 000	34 000	80 000	80 000
Netto	4 771 000	680 000	2 176 000	1 040 000	535 000

6.3 Rahoituslaskelma

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	YH 2023	TS1 2024	TS2 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	1 923 451	243 142	500 180	1 066 910	1 345 774
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-63 178	0	-40 000	-190 000	-40 000
	1 860 273	243 142	460 180	876 910	1 305 774
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-4 205 011	-2 050 000	-2 210 000	-1 120 000	-615 000
RAHOITUSOSUUKSET INVESTOINTIMENOIHIIN	375 396	129 360	24 000	70 000	70 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	3 150	0	50 000	50 000	50 000
	-3 826 464	-1 920 640	-2 136 000	-1 000 000	-495 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 966 191	-1 677 498	-1 675 820	-123 090	810 774
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-4 133	0	0	0	0
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	323 690	0	-210 000	372 273	432 266
SAAMISTEN MUUTOS	527 346	0	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-48 596	-9 000	0	0	0
	798 307	-9 000	-210 000	372 273	432 266
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	798 307	-9 000	-210 000	372 273	432 266
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 167 884	-1 686 498	-1 885 820	249 183	1 243 040
RAHAVARAT 31. 12.	9 388 497				
1. 1.	10 556 381	-1 167 884			

6.4 Poistosuunnitelma

KÄYTTÖOMAISUUS	POISTOAIKA uusi suositus	1.1.2013 jälkeen hankittu omaisuus	ennen 31.12.12 hankittu omaisuus	Poisto- järjestelmä
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	5 - 20	5 vuotta		
Pitkävaikutteiset menot	2 - 5		3 vuotta	tasapoisto
Atk-ohjelmat		3 vuotta*		
Muut pitkävaikutteiset menot		3 vuotta*		
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoja	ei poistoja	
Rakennukset ja rakennelmat				
Koulu- ja hallintorakennukset	20 - 50	30 vuotta	30 vuotta	tasapoisto
Tuotantorakennukset	20 - 30			
Talousrakennukset	10 - 20	20 vuotta	20 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50	30 vuotta	30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Maa- ja vesirakenteet	15 - 30	15 vuotta	15 vuotta	tasapoisto
Kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	10 vuotta	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusteet				
Kuljetusvälineet	4 - 7		7 vuotta	tasapoisto
henkilöautot		4 vuotta		
kuorma-autot		7 vuotta		
Liikkuvat työkoneet	5 - 10	7 vuotta	7 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15	10 vuotta	10 vuotta	tasapoisto
(Koneet)			(7 vuotta)	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10	5 vuotta	5 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5	3 vuotta	3 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	3 vuotta	3 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto			
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa			
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa			
Hallitus voi hyödyke kohtaisesti määrittää poistoajan, mikäli taloudellinen pitoaika vaatii sitä.				
* 1.1.14 alkaen hankittu omaisuus				